

УДК

Жигальська У.-ст. гр. ОТП-111

Технічний коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

ФРАНКО НАД СТРИПОЮ

Науковий керівник: с. в. к., викладач-методист Літвінюк О.В.

Zhigalska U.

Technical college Ternopil Ivan Puluy National Technical University

FRANKO ABOVE STRYPA RIVER

Supervisor: Litvinyk O. V.

Іван Якович Франко увійшов в історію української і світової літератури як геніальний письменник і визначний діяч визвольного руху. Франко був не тільки письменником, а й великим ученим і публіцистом і громадським діячем.

Про перебування письменника в селі Купчинці і на хуторі Драгоманівка, я знаю із розповідей моїх рідних.

І. Франко вів велику культурно-громадську роботу серед селянських робітничих і інтелігентних кіл поневоленої України, зокрема, Тернопільщини. Позитивно він оцінив діяльність стоголосого денисівського хору в варшавській газеті "Правда"(1885). Налагодив творчі контакти з Павлом Думкою, який виступав у хорі О. Вітошинського. Їхня дружба тривала упродовж 30 років. Листи П. Думки до І. Франка зберігаються в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України в Києві.

Каменярь відвідував у Купчинці та Драгоманівку не один раз: 1894, 1895, 1897, 1902 роках. Про перебування І. Франка в Купчинцях 1894 року писала наша землячка, письменниця Іванна Блажкевич у своєму спогаді "І. Франко в Купчинцях": "...І якою була наша радість, коли в 1894 році ми довідалися, що до нас в село Купчинці приїжджає на віче І. Франко. Ініціатором того віче був Павло Думка. ...Приспану свідомість правди будив Франко. ...На тих зборах в нашому селі Франко кинув невідоме нам тоді слово: страйк! ...Йшла весна 1905 року. ...Селяни читали "Мойсея" і плакали. Слова безсмертної поеми робили їх дужими і гордими за свої мозолисті руки, за свій народ, який (о, ми сильно вірили разом з поетом!) неодмінно засяде у народів вольних колі". У 90-х роках І. Франко записував у Купчинцях історичні пісні "Ой Морозе Морозенку", "Літай, літай, сивий орле", "Ой не три дні та не три неділі, як Нечая ляхи вбили" та коломийки.

На початку 1908 року І. Франко важко хворів. П. Думка неодноразово збирав гроші з селян, а інколи навіть доставляв сім'ї Франка продукти.

Перед Другою світовою війною у с. Купчинцях був створений гарний молодіжний хор "Каменярі" ім. М. Драгоманова, яким керував талановитий актор, музикант і диригент Йосиф Мороз. У 20–30-х роках франківські вечори були традиційними у Купчинцях і Драгоманівці, Денисові, Ішкові, Богатківцях, Золотій Слободі, Плотичі, Березовиці Великій, та багатьох селах і містах нашого Подільського Тернопілля.

У Купчинцях 1971 року споруджено пам'ятник І. Франкові роботи талановитого скульптора Івана Гончара та архітектора Бориса Гаврилюка, що встановлений у центрі села біля школи.